

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

I ETAP SZKOLNY

29 października 2012

Ważne informacje:

1. Masz 60 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

TEKST I

Homer, *Iliada*

PIEŚŃ XXIV (fragment)

Wtedy wszedł Pryjam czcigodny niepostrzeżenie. Przystąpił
Blisko Achilla i objął jego kolana, całując
Ręce zabójcy straszliwe – tylu zabiły mu synów!
Tak jak ten, który za ciężką zbrodnię zabójstwa ścigany
Z własnej ojczyzny uchodzi, by skryć się wśród obcych, do domu
Męża możnego, gdzie wszyscy patrzą na niego zdumieni –
Zdumiał się tak i Achilles, gdy ujrzał boskiego Pryjama,
Inni zdumieli się także, patrzyli jedni na drugich.
Pryjam zaś głosem błagalnym tak do Achilla powiedział:
„Wspomnij na ojca swojego, do bogów podobny Achillu.
W moich on latach jest teraz i stoi na progu starości.
Może go jacyś sąsiedzi zamieszkujący wokoło
Dreczę, a nikt go od zguby i od napaści nie broni.
Ale i on, gdy o tobie, że jeszcze żyjesz, usłyszysz,
Radość ma w sercu i potem każdego dnia się spodziewa
Syna miłego zobaczyć wracającego spod Troi.
Mnie już pocieszyć nie zdoła nic, bo z mych synów walecznych
W Troi rozległej zrodzonych żaden mi już nie pozostał. [...]
Jeden, co z wszystkich mi został, osłaniał miasto i Trojan -
Ty go niedawno zabiłeś, Hektora, gdy swojej ojczyzny
Bronił. Dla niego przybyłem dziś pod okręty Achajów,
Aby wyzwolić go, okup przynosząc ci niezmierny.
Bogów uszanuj, Achillu, i miejże litość nade mną,
Wspomnij o ojcu swym własnym. Jam jest godniejszy litości -
Nikt ze śmiertelnych nie doznał tego, co ja dziś doznaję,
Kiedy do ust swych podnoszę rękę zabójcy mych dzieci”.
[...]
„Starcze nieszczęsny, twe serce straszliwe ciosy przeżyło.
Jakże ty miałeś odwagę przyjść pod okręty Achajów,
Aby tu stać oko w oko z tym, co tak licznych i dzielnych
Synów ci zabił. Zaprawdę, żelazne jest w tobie serce.
Wstańże i siądź tu koło mnie. Pozwólmy naszej boleści,
Łzom i westchnieniom żalonym w zmęczonych duszach przycichnąć.
Płacz, co nam serce rozdziera, nie przyda się nam już na nic.
Biednym śmiertelnym bogowie potężni wieść życie kazali
W ciągłej udręce – co tylko oni nie znają boleści. [...]
Kiedy więc teraz niebianie zesłali nieszczęścia na ciebie,
Kiedy w krąg miasta twojego wciąż walki trwają zacięte -
Znieś to cierpliwie i serca nie rań ciągłymi skargami,
Zdziałać ty bowiem dla syna już nic zgryzotą nie zdołasz -
Łzami martwego nie wskrzesisz, zło jakieś inne sprowadzisz”.

Homer, *Iliada*, tłum. K. Jeżewska, oprac. J. Łanowski, Prószyński i Sptka, Warszawa 2005

Zadanie 1. (0-1)

Przybycie Priama wywołało zdziwienie Achajów, ponieważ

- A. zjawił się bardzo późno.
- B. spodziewali się królewskiego posła.
- C. przybył do mordercy swego syna.
- D. przywitał ich w arogancki sposób.

Zadanie 2. (0-3)

Sformułuj trzy argumenty, jakimi posłużył się Priam, by odzyskać ciało zmarłego syna.

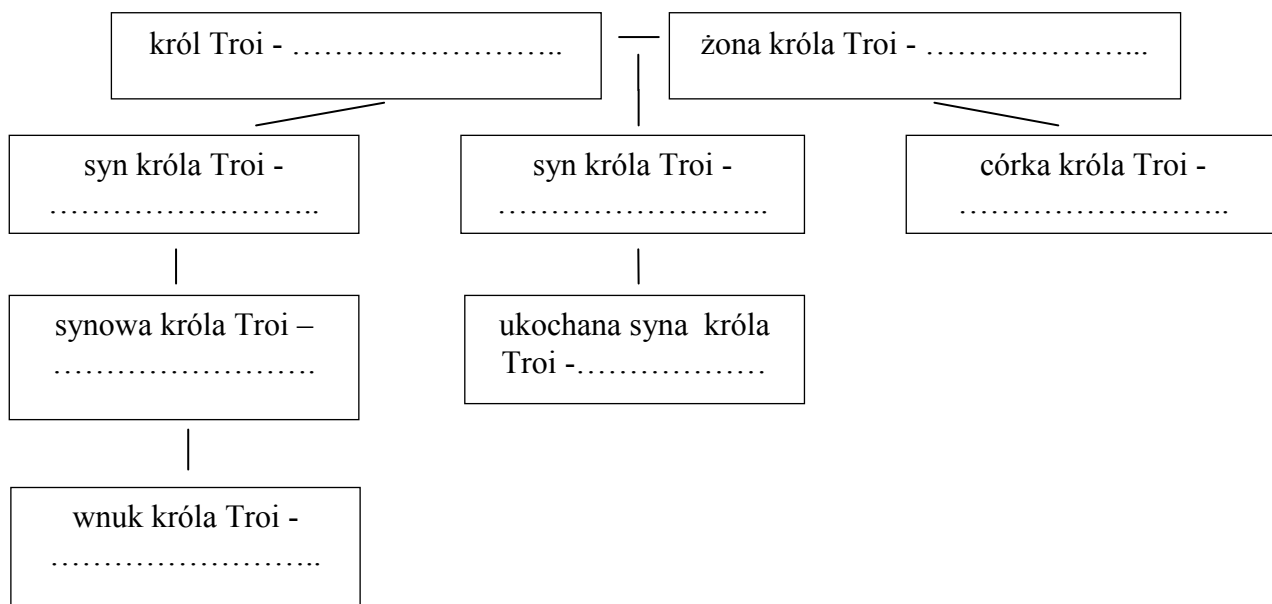
- 1.....
.....
- 2.....
.....
- 3.....
.....

Zadanie 3. (0-1) Wymień bohatera literackiego, który, podobnie jak Hektor, wpisuje się w topos poświęcenia życia dla ojczyzny.

Bohater literacki	Tytuł utworu
.....

Zadanie 4. (0-1)

Uzupełnij schemat, wpisując imiona bohaterów XXIII i XXIV pieśni „Iliady”.

Zadanie 5. (0-2)

Sytuacja życiowa Priama przypomina losy mitologicznych postaci:

Niobe	ponieważ
	
Orfeusza	
	

Zadanie 6. (0-3)

Wymień trzech bogów sprzyjających Achajom i atrybuty, z jakimi przedstawia się ich wizerunki.

Bóg	Atrybut

Zadanie 7. (0-4)

Sporządź notatki encyklopedyczne dotyczące wymienionych bohaterów *Iliady*, uwzględniając przynajmniej trzy różne informacje o każdym z nich.

Achilles.....

.....

.....

Agamemnon.....

.....

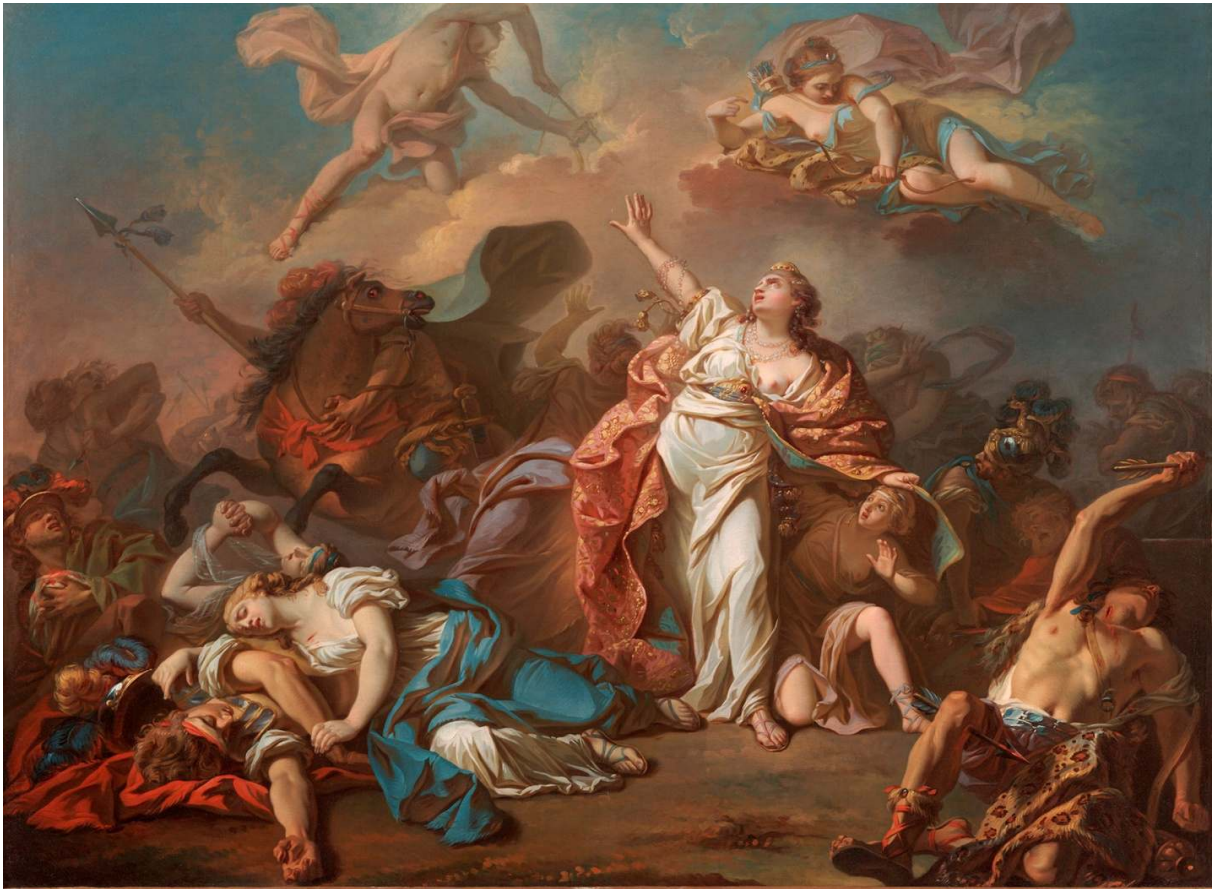
.....

Odyseusz.....

.....

.....

TEKST II

Dzieci Niobe, obraz Jacquesa - Louisa Davida z 1772 (Dallas Museum of Art)
http://www.historiasztuki.com.pl/images/MITOLOGIA/Niobe-JacquesLouisDavid-1772_DallasMusofArt.jpg, 30.09.2012

Zadanie 8. (0-10)

Zredaguj opis przeżyć wewnętrznych Niobe, uwzględniając sytuację mitologiczną przedstawioną na obrazie Davida.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9. (0-3)

Uzupełnij tabelę, w której znajdują się trzy przykłady bohaterów mitologicznych skazanych na cierpienie.

Bohater mitologiczny	Wina	Kara
		<i>Co dzień zgłodniały orzeł przylatywał, by mu wyjadać wątrobę.</i>
Niobe		
	<i>...obejrzała się wokół, czy jej nikt nie widzi i prędko zerwała kwiat.</i>	

TEKST III

ANNA KAMIEŃSKA, *Był człowiek imieniem Hiob (fragmenty)*

[...] Cierpienia pełno jest na świecie, pełno dokoła nas. [...]

Jeśli to wiemy, inaczej popatrzymy na człowieka imieniem Hiob, który spogląda z kart *Biblii* swoim przesmutnym i mądrym spojrzeniem. Chcielibyśmy zasypać go pytaniami.

- Hiobie, ty, który cierpiałeś, powiedz nam, skąd się bierze cierpienie? Hiobie, dlaczego Bóg do niego dopuszcza? Hiobie, jaki jest sens tego cierpienia?

Ale Hiob milczy. I musimy nauczyć się czytać nie tylko jego słowa, ale i jego milczenie.

Był człowiekiem imieniem Hiob. Człowiek sprawiedliwy, dobry, bogobojny.

Człowiek bogaty, szanowany, sławny. Człowiek szczęśliwy. Otoczony rodziną. Żona dała mu dziesięcioro dzieci. Siedmiu synów i trzy córki, a wszyscy oni trzymali się wzajemnie bez waśni i swarów, jakie bywają w wielu rodzinach. W stajniach Hioba tupały konie, na pastwiskach pasły się woły i osły. [...] Czeladź i służba cicho i sprawnie doglądała dobytku. A Hiob siedział pośród swojego szczęścia. [...] Chwalił Boga, który stworzył ten wspaniały świat. Niebo uśmiechało się twarzą słońca, tak promienistą twarzą, jaką rysują na piasku patykami małe dzieci.

Nawet Bóg uśmiechał się z nieba, patrząc na Hioba. Tak. Są na świecie ludzie źli i niepamiętający o Bogu, ale Hiob jest inny. Hiob jest naprawdę sprawiedliwy.

Wśród duchów otaczających tron Boga stał Szatan. Przystanął niby wichur, który dopiero co wyrwał drzewa i strącał głązy, a nagle cichnie i porusza tylko bezszelestnie listkami oliwki.

- Skąd idziesz? – zapytał go Pan Bóg.

- Obszedłem dokoła ziemię.

- A widziałeś tam sługę mojego, Hioba? Widziałeś, jaki jest sprawiedliwy i bogobojny?

Ironiczny uśmiech przemknął po twarzy Szatana.

- Czyż Hiob za darmo jest dobry i bogobojny? Czy nie obudowałeś go szczelnie szczęściem, rodziną i dostatkiem? Spróbuj zabrać mu to wszystko. Zobaczymy, czy nie będzie cię wtedy przeklinać.

- Dobrze – odrzekł Bóg. – Masz go w swojej mocy. Nie odbieraj mu tylko życia. [...]

Był piękny dzień w kraju Hus. Człowiek imieniem Hiob zarządził z rana wszystko jak codziennie i siadł przed domem patrzeć na zieleń swoich sadów. [...] Nagle przybiegł zdyszany sługa. Hiob otworzył oczy.

- Co się stało?

- Sebejczycy napadli na nas, gdy oraliśmy pole, a osły pasły się obok. Zabrali całe bydło, a czeladź pozabijali. [...]

Jeszcze nie skończył mówić [...], gdy drugi sługa nadbiegł jak tamten zziębnięty.

- Co się stało?

- Paśliśmy owce, gdy nagle z nieba spadł piorun. [...] Spalił wszystkie owce i pasterzy. [...]

Jeszcze mówił, kiedy zjawił się trzeci sługa, a miał twarz zalaną łzami.

- Co się stało?

- Twoi synowie i córki siedzieli przy wieczerzy u najstarszego. Nagle przyszła wichura, zatrzęsły się węgły domu, runął sufit i przygnoił twoje dzieci. Wszystkie pomarły. [...]

Hiob wstał, rozdarł swoją szatę i upadł na kolana.

- Nagi wyszedłem z łona matki i nagi tam wrócę. Pan dał, Pan wziął, niech imię Jego będzie błogosławione.

Światło dnia ściemniało. Zadrżały od podmuchu drzewa. To Szatan zatrząsł się ze złości. Hiob po tym wszystkim jeszcze błogosławił Boga!

A. Kamieńska, *Był człowiek imieniem Hiob*, [w:] *Książka nad książkami*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1988

Zadanie 10. (0-1)

A. Kamieńska pisze: *Ale Hiob milczy. I musimy nauczyć się czytać nie tylko jego słowa, ale i jego milczenie. Z tekstu wynika, że bohater zachowuje się tak, ponieważ*

A. nie potrafi wyrazić słowami swoich uczuć.

B. bezgranicznie ufa Bogu i jego decyzjom.

C. przyjmuje w życiu bierną postawę.

D. boi się sprzeciwić woli Boga.

Zadanie 11. (0-1)

Oceń, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz znakiem X właściwą odpowiedź.

W utworze A. Kamińskiej:	prawda	fałsz
1. głównymi bohaterami są Bóg i Szatan rywalizujący ze sobą,		
2. zastosowano narrację trzecioosobową,		
3. akcja rozgrywa się w mitycznej krainie.		

Zadanie 12. (0-1)

Podkreśl zdania, w których frazeologizm został użyty poprawnie.

- a) Wychowawczynie przekazała nam hiobową wieść o tym, że nasza klasa wygrała konkurs fotograficzny.
- b) Zachowałeś się jak miłosierny Samarytanin – pożyczyleś koleżance książkę, mimo że nikt nie chciał wyciągnąć do niej pomocnej dłoni.
- c) Dokonałeś prometejskiego czynu, występując w obronie Krzyśka przed jego wychowawczynią.
- d) Piotrek grał niczym Orfeusz, nikt nie chciał go słuchać.

Zadanie 13. (0-2)

Popraw treść notatki i zapisz ją bez błędów merytorycznych.

Pieśń o miłosiernym Samarytaninie znajduje się w Ewangelii św. Łukasza Starego Testamentu.

O mieszkańcu ziemi Us (Hus) wystawianym na próbę dowiadujemy się z Księgi Królów Nowego Testamentu.

.....

.....

.....

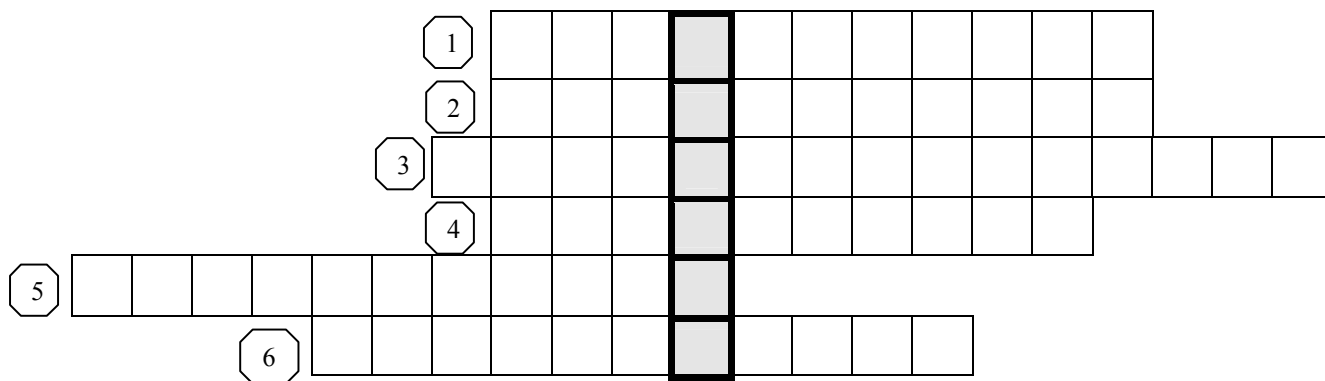
.....

Zadanie 14. (0-5)

Poniższa krzyżówka dotyczy utworu F. Kafki *Przemiana*. Rozwiąż ją, a następnie wyjaśnij hasło ukryte w pogrubionych kratkach. Uzasadnij, że ma ono związek z utworem Kafki.

A. Hasła do krzyżówki:

- 1. Inaczej przemiana.
- 2. Poczucie izolacji od społeczeństwa.
- 3. Kierunek filozoficzny; człowiek jest wolny, może dokonywać wyboru, ponosi odpowiedzialność za swoje czyny, a to często stwarza poczucie zagrożenia, lęku, samotności.
- 4. Dezorientacja (synonim).
- 5. Zajęcie (zawód) Gregora przed przemianą.
- 6. Gatunek literacki utworu F. Kafki.

B. Wyjaśnienie znaczenia hasła:

.....
.....

C. Związek wyjaśnionego hasła z utworem F. Kafki.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 15. (0-2)

Sporządź wykres zdania z utworu F. Kafki *Przemiana*. Nazwij rodzaje zdań składowych.

Gregor z wolna przesunął się z krzesłem w stronę drzwi, potem opuścił krzesło i rzucił się ku drzwiom, zatrzymał się przy nich wyprostowany i odpoczywał chwilę po wysiłku.

.....
.....
.....
.....
.....

